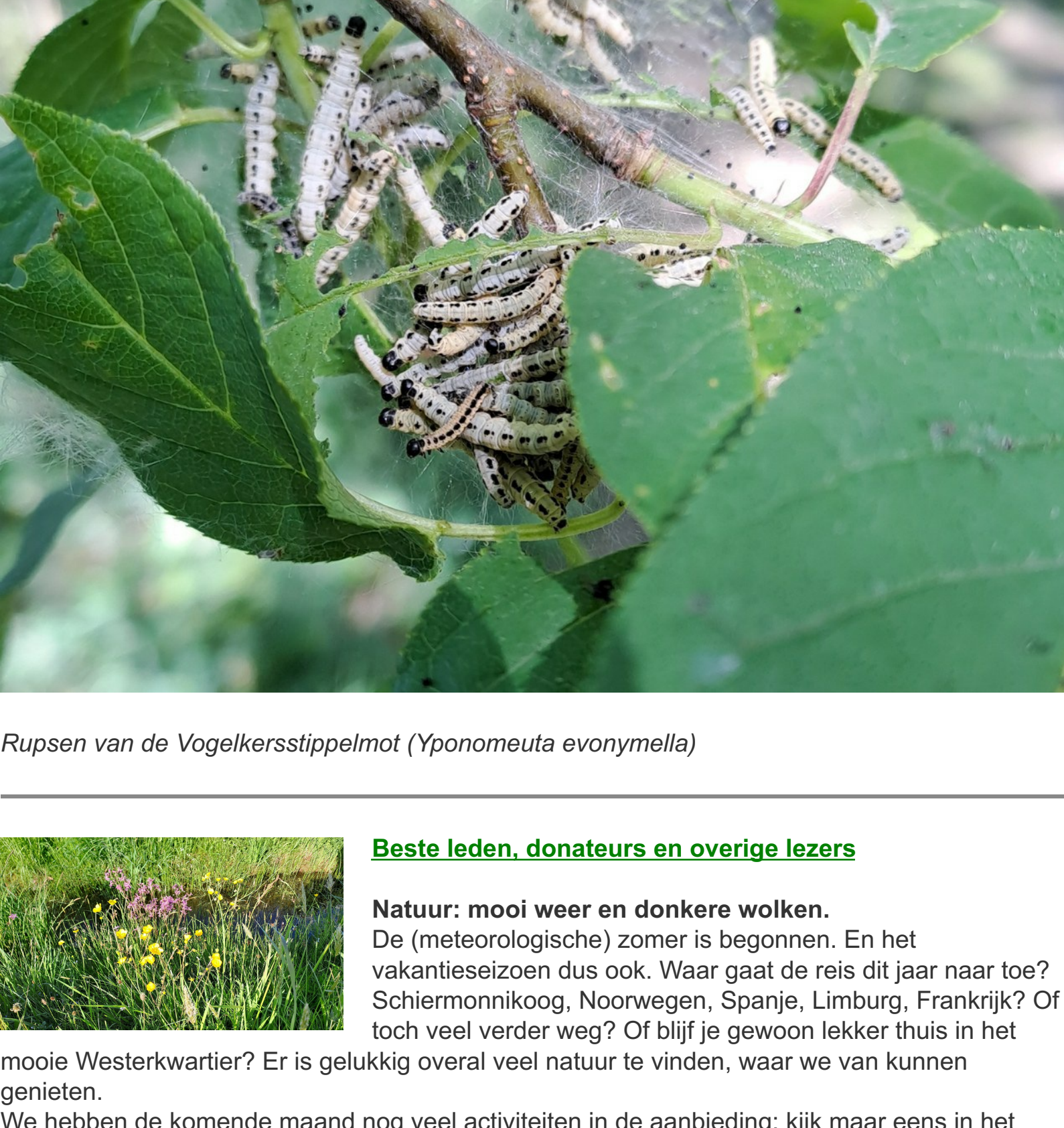
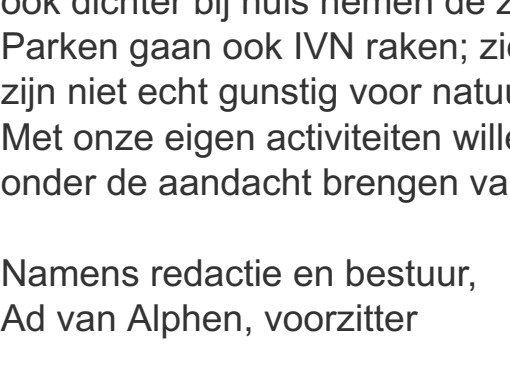

Juni 2025, Jaargang 6, nr. 4

Rupsen van de Vogelkersstippelmot (*Yponomeuta evonymella*)

mooie Westerkwartier? Er is gelukkig overal veel natuur te vinden, waar we van kunnen genieten.

We hebben de komende maand nog veel activiteiten in de aanbieding; kijk maar eens in het lijstje aan het eind van deze nieuwsbrief. Maar daarna wordt een tijdje rustiger. Voor de vrijwilligers is het even uitblazen na het eerste haljaar en weer energie opdoen voor het tweede; maar dan gaan we ook weer echt los!

Als IVN hebben we "natuureducatie" als doel. Dat is natuurlijke een breed begrip: er valt heel veel onder, maar het lijkt belangrijk dan ooit. De bedreiging van de natuur komt van alle kanten. Machtige politici in de wereld ontdekken keihard, dat er een klimaatcrisis bestaat. Maar ook dichterbij huis nemen de zorgen eerder toe dan af. De bezuinigingen op de Nationale Parken gaan ook IVN raken; zie verderop in de nieuwsbrief. En ook andere politieke besluiten zijn niet echt gunstig voor natuur en klimaat.

Met onze eigen activiteiten willen we de waarde van de kleine en grote natuur voortdurend onder de aandacht brengen van de "gewone" mens. Veel kleine stapjes maken één grote!

Namens redactie en bestuur,
Ad van Alphen, voorzitter

Beste leden, donateurs en overige lezers

Natuur: mooi weer en donkere wolken.

De (meteorologische) zomer is begonnen. En het vakantieseizoen dus ook. Waar gaat de reis dit jaar naar toe? Schiermonnikoog, Noorwegen, Spanje, Limburg, Frankrijk? Of toch veel verder weg? Of blijf je gewoon lekker thuis in het mooie Westerkwartier? Er is gelukkig overal veel natuur te vinden, waar we van kunnen genieten.

We hebben de komende maand nog veel activiteiten in de aanbieding; kijk maar eens in het lijstje aan het eind van deze nieuwsbrief. Maar daarna wordt een tijdje rustiger. Voor de vrijwilligers is het even uitblazen na het eerste haljaar en weer energie opdoen voor het tweede; maar dan gaan we ook weer echt los!

Als IVN hebben we "natuureducatie" als doel. Dat is natuurlijke een breed begrip: er valt heel veel onder, maar het lijkt belangrijk dan ooit. De bedreiging van de natuur komt van alle kanten. Machtige politici in de wereld ontdekken keihard, dat er een klimaatcrisis bestaat. Maar ook dichterbij huis nemen de zorgen eerder toe dan af. De bezuinigingen op de Nationale Parken gaan ook IVN raken; zie verderop in de nieuwsbrief. En ook andere politieke besluiten zijn niet echt gunstig voor natuur en klimaat.

Met onze eigen activiteiten willen we de waarde van de kleine en grote natuur voortdurend onder de aandacht brengen van de "gewone" mens. Veel kleine stapjes maken één grote!

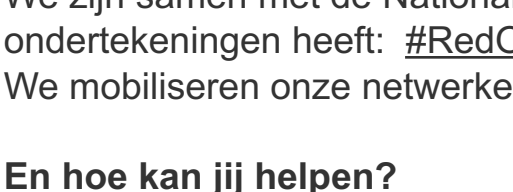
later krijgen ook de Nationale Parken zelf geen geld meer van LNVN.

In totaal gaat het om een bezuiniging van 24 miljoen over de komende 5 jaar. Dat geld is essentieel.

Wat is er aan de hand?

De Rijksoverheid is voornemens om fors te bezuinigen op de financiering van de Nationale Parken. In onze directe omgeving zijn dat NP Lauwersmeer, NP Schiermonnikoog, NP De Alde Feanen en NP Drents-Friese Wold. Eind dit jaar, per 2026, stopt al de financiering van de IVN al jarenlang krijgt voor de communicatie en educatie in de 21 Nationale Parken. Een jaar

later krijgen ook de Nationale Parken zelf geen geld meer van LNVN.

We roepen publiek en politiek op om de Nationale Parken wél prioriteit te geven.

We benaderen politici in zowel de provincies als in de Tweede Kamer.

We zijn samen met de Nationale Parken een petitie gestart die al meer dan 18 duizend ondertekeningen heeft: [#RedOnzeNationaleParken](#).

We mobiliseren onze netwerken: vrijwilligers, partners, scholen, bezoekers en bewoners.

En hoe kan jij helpen?

Teken de petitie en verspreid de petitie via jouw persoonlijke netwerk en social media.

Stippelmotten pakken bomen in

Wie nu buiten loopt heeft het vast al wel gezien; bomen en struiken die deels, soms zelfs geheel, zijn ingepakt in een fijnmazig wit weefsel.

In extreme gevallen is een boom zelfs helemaal kaal met enkel nog de wit ingesponnen stam.

Rupsen in spinselnesten

Wie goed oplet ziet dat in deze als een net over de takken gespannen weefsels grote kluwens kleine rupsjes actief zijn. De rupsen zijn geelwit van kleur en hebben ook een aantal rijen met zwarte stippen, het zijn de rupsen van stippelmotjes.

De naam van deze groep vlinders is heel goed gekozen, want het zijn motten met allemaal zwarte stippeltjes. Er zijn in Nederland een aantal verschillende soorten die onder de familie van de spinselmotten vallen. Deze familie scharen we

onder de microvlinders.

Kenmerkend aan de stippelmotten is dat zowel de imago's als de rupsen over het algemeen in grote aantallen voorkomen.

Als jonge rups maken ze eerst een blaasmijtje in het blad van de waardplant. Later leven ze gezamenlijk in grote spinselnesten. Binnen dit 'spinsel' kunnen ze een completee striuk of zelfs boom 'inpakken' en vervolgens kaalvreten. Uiterst slimme tactiek, want geen mees zal de rupsen of de trosjes hangende poppen uit het spinsel halen.

De spinseldraden zijn dermate kleverig dat bij een vogel die het toch probeert, de snavel helemaal vast zou lopen en de vogel dus verhongert.

Foto boven, uit cocon gekomen en nog opdrogende wilgenstippelmotjes

Stippelmotten en waardplanten

Stippelmot zijn vrijwel allemaal gebonden aan één boom of struiksoort.

In natte gebieden zijn de schietwilgen regelmatig doelwit van de [wilgenstippelmot](#) en in tuinen kan de [appelstippelmot](#) soms flink huishouden in fruitbomen. Vooral appelbomen, maar soms ook perenbomen, vallen in de smaak. Kardinaalsmuts wordt gegeten door drie soorten: zowel de [kardinaalsmuts](#)- als [grootvlek](#)- en [waasjesstippelmot](#) leeft op deze waardplant. Gezien de naam is het waarschijnlijk geen verrassing welke waardplanten de [vogelkers](#)-, [meidoorn](#)- en [hemelsleutelstippelmot](#) benutten. De meidoornstippelmot komt overigens soms ook voor op prunussoorten, zoals kers of sleedoorn, net als de vogelkersstippelmot. De rupsen verpoppen zich in het spinsel en de poppen hangen dan als trosjes bij elkaar.

Schadelijk?

Ondanks het feit dat sommige mensen schrikken van de grote hoeveelheid rupsen bij elkaar op een plant, zijn de rupsen absoluut niet schadelijk voor mensen. Voor de plant waarop ze zitten ook niet, hoewel deze soms volledig wordt kaalgevreten. Een gezonde plant zal hierdoor niet sterven en zal zich na de vrachtselnde weer herstellen. Bij de meeste aangetaste planten of bomen ontwikkelt zich na aantasting in hetzelfde jaar nog nieuw blad. Bij herhaaldelijke aantasting in een aantal jaren is er mogelijk wel een negatief effect op de waardplant.

Grootvlekstippelmot

Stippelmotten herkennen

In ons land hebben we de wilgen-, meidoorn-, vogelkers-, appel-, kardinaalsmuts, grootvlek-, waasjes- en hemelsleutelstippelmot. Het is niet makkelijk om de verschillende soorten stippelmotten als vlinder van elkaar te onderscheiden, maar er zijn uitzonderingen. De laatstgenoemde drie soorten zijn namelijk wel redelijk eenvoudig te herkennen als imago. De hemelsleutelstippelmot is opvallend klein en grijs. De grootvlekstippelmot is makkelijk te herkennen door een grote zwarte stip op beide bovenzijdes en de waasjesstippelmot aan meerdere grijze

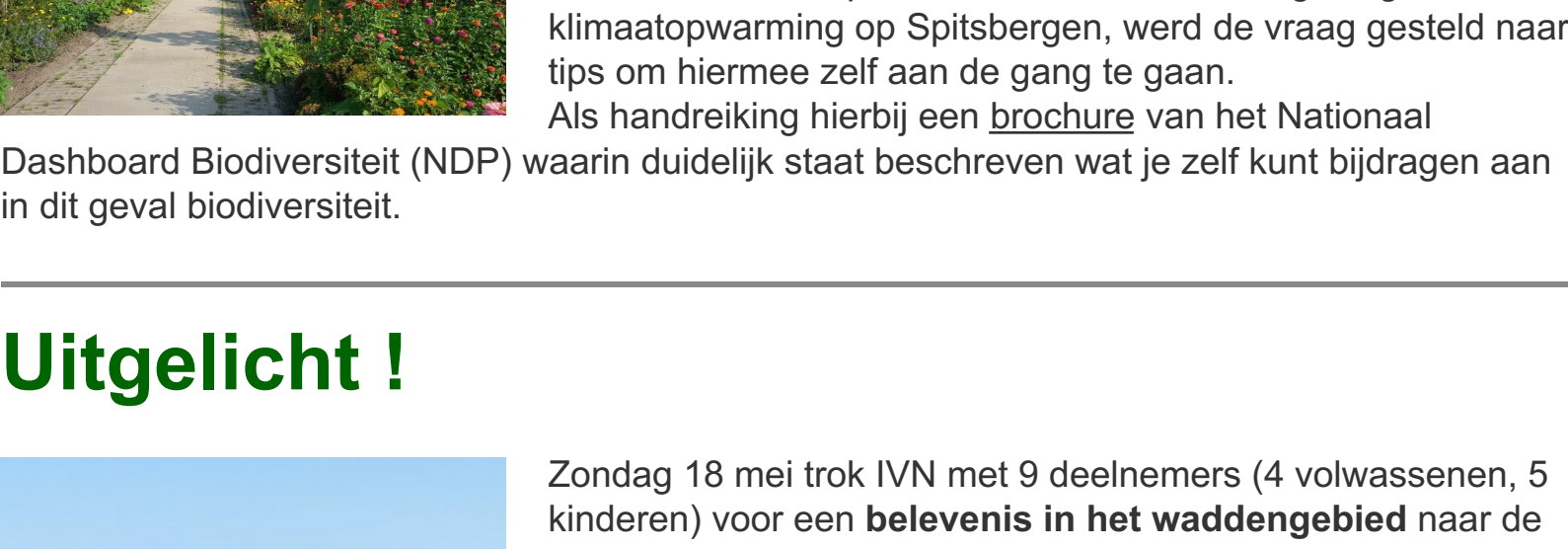
'vegen' (waasjes) op de bovenzijdes. U kunt een [herkenningskaart downloaden](#) (pdf: 7,8 MB) om de stippelmotten op naam te brengen.

Wanneer je in mei-begin juni wandelt, fietst of zelfs met je auto rijdt, kijk eens om je heen of je een spinselnest van stippelmotten kunt vinden. Ze zijn op veel plekken algemeen aanwezig. Stippelmotten in je tuin? Vervelend voor bijvoorbeeld je appelboom, maar het beste is om ze gewoon lekker te laten zitten.

Dit bericht is in iets aangepaste vorm overgenomen uit het [tijdschrift Vlinders](#) van De Vlinderstichting. De vlinderfoto's zijn van Juriën van Deijk.

Plant van de maand

De Plantenwerkgroep zal vanaf nu tijdens het veldseizoen dat loopt van ongeveer mei tot november, steeds één van de door haar in de voorafgaande periode gevonden planten tot plant van de maand benoemen. Hierbij de eerste, de **Wateraardbei**.

De bovengetoonde Wateraardbei (*Comarum palustre*) bloeit in Nederland in juni en juli en is gemakkelijk te herkennen aan de zwart-rood-paarse bloemen van zo'n 3 cm in doorsnee. We troffen deze plant o.a. aan in een veendobbe op het voormalige terrein van zorginstelling de Zijlen in Toibert.

De wateraardbeid is bijzonder omdat hij afhankelijk is van kwel. De plant staat op de Nederlandse Rode Lijst als nog algemeen voorkomend, maar wel sterk afgenomen.

Foto: Aren / Maria van Waarde

Wat kan jij doen om de biodiversiteit te helpen?

Zo af en toe worden ons vragen gesteld over wat we zelf binnen onze eigen invloedssfeer kunnen doen aan behoud of versterking van biodiversiteit. Ook na afloop van de lezing van Maarten Loonen op 21 mei over de zichtbare gevolgen van klimaatopwarming op Spitsbergen, werd de vraag gesteld naar tips om hiermee zelf aan de gang te gaan.

Als handreiking hierbij een [brochure](#) van het Nationaal Dashboard Biodiversiteit (NDP) waarin duidelijk staat beschreven wat je zelf kunt bijdragen aan in dit geval biodiversiteit.

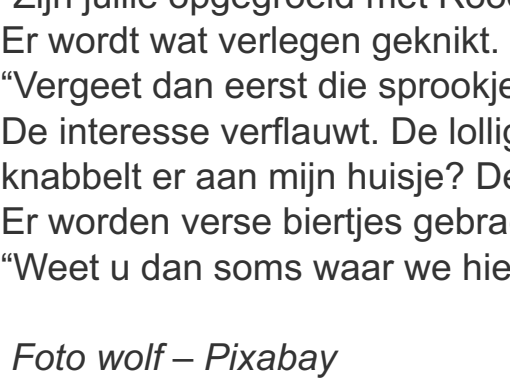
Uitgelicht !

Zondag 18 mei trok IVN met 9 deelnemers (4 volwassenen, 5 kinderen) naar een **belevenis in het waddengebied** naar de Westpolder nabij Ulrum.

Lisette heette iedereen hartelijk welkom en gaf uitleg over het gebied. Dit buitendijkse land is de kwelder, een zoutmoeras grenzend aan zee, dat regelmatig overstromt en onderhavig is aan eb en vloed. Met uitzicht op Schiermonnikoog is het er goed toeven en valt er veel te ontdekken en beleven voor degene die er oog voor heeft. Tijdens een korte wandeling over en beneden de dijk waren we in gezelschap van schapen met hun lammeren.

We konden genieten van een groep zilverplevieren, een wulp, lepelaars en bergeenden. We kwamen bij enkele krekken terecht. Hier zijn eb en vloed duidelijk merkbaar. Op een bepaald tijdstip zie je de waterstroom omdraaien en terugstromen. Met schepnetjes werden waterkrabbetjes, garnalen en kwalen in allerlei maten boven water gehaald. Met behulp van zoekkaarten konden de beestjes worden gedetermineerd, zoals ribkwal ofwel zeedruif en slijkgarnaal, ook wel springertje genoemd. Het was nu hoog water en dus gunstig om iets te

Ook waren er bijzondere planten zoals zoutmelde en blaaswier. Lisette toonde een voorbeeld van een platvis (schoel) en van een garnaal. Verder liet zij nog enkele strandvondsten of de revue passeren. Zo was er het skelet van een zeehondenkop, met de scherpe tanden en kiezen van een vleeseter, het restant van een inktvisrug, eitjes van de wulk (een slak), het ei van een roofslak en van een rog. Ook een schelp met zeepokken die zich aan de schelp hebben vastgehecht. Het was een fijne en leerzame middag voor alle aanwezigen, ook de kinderen waren goed bezig en hadden er reuze plezier in.

Tekst en foto: begeleiders Lisette, Gerda, Catharina en Laura (tekst)

Ietje van Nie (column)

Hallo natuurliefhebbers. ik zal mij even voorstellen: ik ben Ietje van Nie en vanaf nu zullen jullie af en toe een column van mijn hand aantreffen in de Nieuwsbrief.

Leden die al heel lang lid zijn kennen mij vast nog wel. Ik ging met pensioen en geniet er nog steeds volop van. Maar... ik kreeg weer inspiratie en dus..

"Lente in Drenthe"

Het terras is nog bijna leeg; hé, er zitten vier jongens, een in Ajax shirt, zonder mobieltjes! Het zijn studenten die in de buurt van het Drents-Friese Wold een gezellig weekendje gaan doorbrengen.

"Mevrouw, heeft u al een wolf gezien?"

"Nee hoor, hoezo?"

"Nou, we willen graag een wolf zien"

"Waarom?"

"Dat lijkt ons leuk"

"Jongeman, die wolf wil jou niet zien"

Verwarring in het groepje. De zon schijnt, het bier is ook goudgeel.

"Zijn jullie opgegroeid met Roodkapje en andere sprookjes?"

Er wordt wat verlegd geknikt. "Ja"

"Vergeet dan eerst die sprookjes maar"

De interesse verflauwt. De loligste van het stel probeert nog: "Knibbel knabbel knuisje, wie knabbelt er aan mijn huisje? De Belastingdienst haha"

Er worden verse bierjes gebracht.

"Weet u dan soms waar we hier vanavond goed los kunnen gaan?"

Foto wolf – Pixabay

Activiteitenoverzicht

Als laatste ook in deze Nieuwsbrief kort aandacht voor onze activiteiten in de komende periode. Wekelijks zijn er wandelingen op dinsdag- en woensdagochtend van 9.30 - ca. 11.30 uur.

7 juni	Slootjesactiviteit bij vijver aan het Riet - Oostindie / Leek	10.00 uur
9 juni	Avondwandeling omg. Nossens - Leutingewolde	20.00 uur
15 juni	Slootjesactiviteit voor de jeugd in het NAM-park Grijskerk	14.00 uur
25 juni	Stoeplanten excursie in Oostindie (nog onder voorbehoud!)	19.00 uur
28 juni	Microscopiemiddag bodemdierjes - Lettelbert	13.30 uur
29 juli	Vogels kijken bij Bakkerom - De Dijken	19.30 uur
30 aug	Westerkwartierpluspad - Saaksdum	??
27 september	Jubileumfeest IVN-wk 75 jr. - Bakkeveen	Middag

De meest actuele informatie over onze activiteiten kunt u altijd uitgebreid terugvinden op onze website. Zie hiervoor: [Activiteiten IVN Westerkwartier o.o.](#) en [Nieuws](#)

Vroege ochtend tijdens dauwtrappen op 29 mei

Redactie en foto's, tenzij anders vermeld, Herman de Meijer

Facebook

Website

Deze e-mail is verzonden aan [\[email\]](#). • Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich hier [afmelden](#). • U kunt ook uw [gegevens inzien](#) en [wijzigen](#). • Voor een goede ontvangst voegt u [webmaster.westerkwartier@ivn.nl](#) toe aan uw adresboek.

Laposta